

Convenant aanvullend beleid (bij het wetsvoorstel) Aanbestedingswet

Ondergetekenden,

De Minister van Economische Zaken (“EZ”),
mevrouw Maria J.A. van der Hoeven,

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (“BZK”),
mevrouw Ank T.B. Bijleveld – Schouten,

beiden handelend als bestuursorgaan,

en

de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (“VNG”),
namens deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door mevrouw Annemarie Jorritsma – Lebbink,
voorzitter,

hierna gezamenlijk te noemen “Partijen”.

Overwegende dat

de gemeenten met gemeenschapsgeld jaarlijks voor vele miljarden aan leveringen, diensten en werken inkopen en dat het door teruglopende overheidsfinanciën steeds meer van belang wordt dat gemeenten op een effectieve, efficiënte en professionele wijze inkopen tegen een optimale prijs-kwaliteit verhouding met oog voor mens en maatschappij;

de gemeenten door de omvang van hun inkoopvolume een belangrijke opdrachtgever voor het bedrijfsleven zijn en dat het voor ondernemers van belang is dat zij een goede en eerlijke kans maken om in te schrijven op overheidsopdrachten;

de gemeenten de afgelopen jaren steeds uniformer en professioneler zijn gaan inkopen, maar dat desalniettemin het inkoopproces bij gemeenten nog aanmerkelijk kan worden verbeterd;

onderzoek uitwijst dat veel aanbestedende diensten eigen procedurele regels hanteren bij overheidsopdrachten die (gedeeltelijk) buiten het toepassingsbereik vallen van de Europese aanbestedingsrichtlijnen waardoor ondernemers geconfronteerd worden met steeds weer andere regels en voorschriften;

daarnaast blijkt dat niet alleen de rechtmatigheid van de inkoopprocedures een aandachtspunt vormt maar dat ook op het terrein van behoeftestelling en contractmanagement nog aanmerkelijke verbeteringen te bereiken zijn;

verdere professionalisering van het inkoopproces bijdraagt aan een verbetering ten aanzien van alle vier de aspecten (uniformering, rechtmatigheid, behoeftestelling, contractmanagement) uit de voorafgaande twee overwegingen;

de gemeenten een grote mate van autonomie kennen ten aanzien van het vaststellen van hun aanbestedingsbeleid, in het bijzonder voor aanbestedingen die buiten het toepassingsbereik van de Europese aanbestedingsregels vallen;

het wetsvoorstel Aanbestedingswet dat ter behandeling in de Tweede Kamer ligt, een aanzet moet gaan geven tot nadere uniformering en professionalisering doordat in de wet aanbestedingsprocedures in een logische volgorde, namelijk stap voor stap, worden weergegeven, en de wet uitgangspunten en beginselen voor aanbestedingsprocedures voor boven en onder de Europese drempels vastlegt zonder dat dit gepaard gaat met lastenverzwaring;

naast het wetsvoorstel Aanbestedingswet wordt ingezet op aanvullend beleid dat verdere invulling moet geven aan het organiseren van effectieve, efficiënte en professionele wijze van aanbesteden tegen een optimale prijs-kwaliteitverhouding met oog voor mens en maatschappij;

het Expertisecentrum Aanbesteden PIANOo bij de invulling van het aanvullend beleid een belangrijke rol speelt;

gemeenten een grote rol spelen bij het bereiken van de doelstellingen van het wetsvoorstel Aanbestedingswet en het aanvullend beleid, en de VNG daarbij een belangrijke partner vormt in het aanjagen van deze totstandkoming;

de VNG zich eraan wil committeren om via het aanvullend beleid een verbetering van de inkoop- en aanbestedingspraktijk tot stand te brengen. Over de inzet en intenties van de VNG worden, zoals aangegeven in de Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel Aanbestedingswet, nadere afspraken gemaakt in het onderhavige convenant dat gesloten wordt tussen de VNG, EZ en BZK;

de VNG ter realisatie van de in dit convenant vastgelegde doelstellingen onder andere een Model zal ontwikkelen waarin een inkoopreglement is vastgelegd dat in zijn geheel door gemeenten in hun plaatselijke inkoopreglement kan worden overgenomen en dat bij deze gemeenten door de VNG zal worden aanbevolen;

Partijen in dit convenant de inzet voor het aanvullend beleid in een aantal projecten bepalen waarbij Partijen afspreken in welke projecten zij een gedeelde verantwoordelijkheid hebben en wanneer het voortouw van een project ligt bij de VNG of EZ;

Partijen zich voor het welslagen van de projecten bewust zijn van het belang om zich aan de uitkomsten van bedoelde projecten ook nu al zoveel mogelijk te committeren, ook al verkeren deze projecten nog in verschillende stadia van voorbereiding en ontwikkeling, en met name dat de artikelen 14 en 15 van dit convenant mede in dit licht betekenis hebben;

Partijen in dit convenant hun intentie bevestigen dat de in dit convenant gestelde doelen worden behaald en dat nadere (financiële) afspraken in een subsidiebeschikking worden uitgewerkt;

wanneer het wetsvoorstel Aanbestedingswet tot wet is verheven, EZ de evaluatiebepaling in deze wet kan aanwenden voor het stellen van nadere regels wanneer blijkt dat binnen een periode van vier jaar een meerderheid van de gemeenten het Model Inkoopreglement niet toepast;

komen het volgende overeen,

Doelstelling

Artikel 1

1. Partijen committeren zich te komen tot een verdere professionalisering (met name ten aanzien van uniformering, rechtmatigheid, behoeftestelling en contractmanagement) van de aanbestedingspraktijk voor gemeenten in Nederland.
2. De slag naar uniformering en professionalisering in de aanbestedingspraktijk wordt vertaald door middel van het uitvoeren van de in dit convenant genoemde projecten die worden gerealiseerd tijdens de looptijd van het convenant. Daartoe behoort ook het opstellen van een Model Inkoopreglement. Dit Model Inkoopreglement is bedoeld om door gemeentebesturen te worden toegepast bij de vaststelling van het eigen gemeentelijke inkoop- en aanbestedingsbeleid.
3. Doelgroep van de werkzaamheden en producten die in dit convenant vermeld staan zijn met name gemeentebestuurders en inkopers werkzaam bij gemeenten.

Project Richtsnoeren Leveringen en Diensten

Artikel 2

1. EZ is verantwoordelijk voor het doen opstellen van Richtsnoeren voor Leveringen en Diensten in samenwerking met de schrijfgroep Richtsnoeren voor Leveringen en Diensten die voor dit project is opgericht.
2. De Richtsnoeren voor Leveringen en Diensten geven een nadere duiding van het aanbestedingsproces voor leveringen en diensten en zijn bedoeld om een meer uniforme toepassing door aanbestedende diensten van procedures voor leveringen en diensten te bereiken.
3. Doel van de Richtsnoeren voor Leveringen en Diensten is dat aanbestedende diensten deze richtsnoeren gaan gebruiken bij de inkoop van leveringen en diensten.
4. De VNG levert een bijdrage in natura aan de totstandkoming van de Richtsnoeren Leveringen en Diensten door een gemeentelijke vertegenwoordiger af te vaardigen in de schrijfgroep Richtsnoeren voor Leveringen en Diensten.

Project Handreiking Proportionaliteit

Artikel 3

1. EZ is verantwoordelijk voor het doen opstellen van de Handreiking Proportionaliteit in samenwerking met de schrijfgroep Handreiking Proportionaliteit die voor dit doel is opgericht.
2. De Handreiking Proportionaliteit beschrijft aan de hand van *best practices* hoe inkopers het beste proportionele criteria kunnen stellen in een aanbestedingsprocedure.
3. Doel van de Handreiking Proportionaliteit is om aanbestedende diensten bij de invulling van het proportionaliteitsbeginsel te ondersteunen en richting te geven.
4. De VNG levert een bijdrage in natura aan de totstandkoming van de Handreiking Proportionaliteit door een gemeentelijke vertegenwoordiger af te vaardigen in de schrijfgroep Handreiking Proportionaliteit.

Project Klachtenafhandeling

Artikel 4

1. EZ is verantwoordelijk voor het doen opstellen van een uniforme klachtenregeling in samenwerking met de schrijfgroep Klachtenafhandeling die voor dit doel wordt opgericht.
2. Het project heeft tot doel een uniforme klachtenregeling op te stellen die ervoor zorgt dat iedere aanbestedende dienst op een snelle en zorgvuldige wijze klachten afhandelt van ondernemers tijdens de aanbestedingsprocedure.
3. Tevens neemt EZ het initiatief tot instelling van een commissie van aanbestedingsexperts die op een laagdrempelige, niet-bindende wijze kan bemiddelen bij een geschil over een aanbesteding.
4. EZ is verantwoordelijk voor het doen opstellen van de uitgangspunten op basis waarvan de commissie van aanbestedingsexperts zijn werkzaamheden verricht en doet dat in samenwerking met de schrijfgroep Klachtenafhandeling die – naast de uniforme klachtenregeling – ook voor dit doel wordt opgericht.
5. De bemiddeling door de commissie van aanbestedingsexperts is erop gericht om samen met aanbestedende diensten en ondernemers de aanbestedingspraktijk verder te verbeteren en een leereffect teweeg te brengen bij beide partijen.
6. De VNG levert een bijdrage in natura aan de totstandkoming van de uniforme klachtenregeling en de uitgangspunten op basis waarvan de commissie van aanbestedingsexperts werkt, door een gemeentelijke vertegenwoordiger af te vaardigen in de schrijfgroep Klachtenafhandeling.
7. De VNG levert een bijdrage aan de commissie van aanbestedingsexperts door gemeentelijke vertegenwoordigers bereid te vinden maximaal een keer per jaar te participeren in deze commissie als vertegenwoordiger van de kant van de aanbestedende dienst, niet zijnde de aanbestedende dienst die het geschil aanbrengt.

Klankbordgroep aanvullend beleid

Artikel 5

1. Ten behoeve van een breed draagvlak richt EZ een klankbordgroep Aanvullend beleid op. De klankbordgroep adviseert de in de artikelen 2, 3 en 4 genoemde schrijfgroepen over de uitgangspunten van elk project en de concept teksten.
2. De klankbordgroep bestaat uit vertegenwoordigers van aanbestedende diensten, waaronder de VNG, (brancheorganisaties van) ondernemers en de Nederlandse Vereniging voor Inkoopmanagement (NEVI).

Project Model Algemene Inkoopvoorwaarden

Artikel 6

1. De VNG is verantwoordelijk voor het opstellen van een Model voor algemene inkoopvoorwaarden. Ten einde een breed draagvlak voor deze inkoopvoorwaarden te creëren zullen deze in samenwerking met vertegenwoordigers van gemeenten en bedrijfsleven en met medewerking van EZ en BZK worden opgesteld.
2. Doel van het Model algemene inkoopvoorwaarden is dat gemeenten gebruik maken van dezelfde algemene inkoopvoorwaarden richting opdrachtnemers.
3. Bij het opstellen van het Model algemene voorwaarden worden de *best practices* uit de gemeentelijke praktijk betrokken. Uitgangspunt bij het opstellen van de algemene inkoopvoorwaarden voor gemeenten zijn de reeds bestaande modellen voor algemene inkoopvoorwaarden (bv. ARVODI) ten einde ondernemers niet te confronteren met sterk afwijkende algemene inkoopvoorwaarden.
4. EZ en BZK leveren een bijdrage in natura aan de totstandkoming van het model algemene voorwaarden door een vertegenwoordiger af te vaardigen in de schrijfgroep Algemene Voorwaarden die voor dit doel wordt opgericht.

Model Inkoopreglement

Artikel 7

1. De VNG is verantwoordelijk voor het opstellen van een Model Inkoopreglement.
2. Het Model Inkoopreglement bevat de maatregelen die een gemeente dient te nemen om een professioneel inkoop- en aanbestedingsbeleid te realiseren in de eigen gemeente, voortbouwend op de Handreiking voor een collegebesluit inzake inkoop en aanbesteding zoals deze in juli 2004 mede door de VNG is opgesteld.
3. Een integraal onderdeel van het Model Inkoopreglement vormen de producten Richtsnoeren Leveringen en Diensten, de Handreiking Proportionaliteit en de uniforme klachtenregeling en uniforme algemene inkoopvoorwaarden van de in de artikelen 2, 3, 4 en 6 van dit convenant genoemde projecten. Het Model Inkoopreglement bevat geen

bepalingen die op wat voor een wijze dan ook afwijken van de in dit lid genoemde producten.

4. Het Model Inkoopreglement bevat eveneens het Aanbestedingsreglement voor Werken 2005, dan wel een meer recentere versie van dit reglement. Tevens zullen de resultaten van het EZ-project Taxonomie worden opgenomen in het Model.
5. Het Model Inkoopreglement geeft tevens een beschrijving van andere maatregelen die door gemeenten kunnen worden vastgesteld om te komen tot een inkoopproces dat efficiënt, effectief en professioneel is, zoals voldoende toegang van het MKB tot de aanbesteding, het gebruik van facultatieve uitsluitingsgronden, het toetsen op vakbekwaamheidseisen, het hanteren van termijnen en de geven van een vergoeding voor het indienen van een offerte.
6. Het Model Inkoopreglement zal een uitwerking gaan vormen van hetgeen is beschreven in artikel 13a Model Financiële Verordening ex artikel 212 van de Gemeentewet waarin is vastgelegd dat het College van Burgemeester en Wethouders zorg draagt voor en de interne regels vastlegt voor de inkoop en aanbesteding van leveringen, werken en diensten.

Projectteam

Artikel 8

1. De VNG stelt, in afstemming met EZ, een specifiek projectteam in voor het implementeren van de verschillende projecten in een Model Inkoopreglement.
2. Het projectteam rapporteert aan de klankbordgroep Model Inkoopreglement conform artikel 9 van dit convenant.

Klankbordgroep Model Inkoopreglement

Artikel 9

1. De VNG stelt een klankbordgroep in ten behoeve van het creëren van breed draagvlak bij de doelgroep voor het Model Inkoopreglement. De klankbordgroep zal bestaan uit vertegenwoordigers van gemeenten, NEVI, EZ, VNO-NCW/ MKB-Nederland of vertegenwoordigt door leden van deze vereniging, advocatuur en wetenschap.
2. De VNG zal tweemaal een concept Model Inkoopreglement ter advisering aan de klankbordgroep voorleggen voordat dit Model wordt gepubliceerd.

Communicatie

Artikel 10

1. De VNG draagt in afstemming met EZ zorg voor de communicatie van de in dit convenant genoemde projecten en het Model Inkoopreglement richting gemeenten en haar bestuurders. In de communicatie worden het Bestuurlijk platform professioneel opdrachtgeverschap, de provinciale afdelingen van de VNG en de Vereniging van Gemeentesecretarissen actief betrokken
2. Op het jaarlijkse VNG-congres dat de VNG voor haar leden organiseert wordt expliciet aandacht besteed aan het Model Inkoopreglement.
3. De VNG organiseert in samenwerking met PIANOo, VNO-NCW/ MKB-Nederland en Bouwend Nederland twaalf regionale bijeenkomsten voor gemeenten en (vertegenwoordigers van) ondernemers. Doel van de bijeenkomsten is om gemeentebestuurders, alsmede (regionale) ondernemers bekend te maken met het Model Inkoopreglement en gemeenten te stimuleren om het Model Inkoopreglement over te nemen. Door (regionale) ondernemers ook te informeren over het Model Inkoopreglement wordt gestimuleerd dat ook zij een beroep doen op gemeenten om dit model daadwerkelijk over te nemen.
4. Via de bestaande infrastructuur van de VNG gericht op gemeenten wordt eveneens bekendheid gegeven aan het Model Inkoopreglement. Deze infrastructuur bestaat onder meer uit de website van de VNG, het VNG-magazine en raadsledennieuwsbrieven.

Inzet personeel

Artikel 11

1. De VNG garandeert dat zij voldoende personele inzet beschikbaar maakt om zorg te dragen voor een doeltreffende communicatie richting de in artikel 1 genoemde doelgroep naar aanleiding van de afspraken in dit convenant en de producten op basis van dit convenant.
2. Voor het schrijven van het Model Inkoopreglement wordt, in afstemming met het projectteam, een externe jurist aangetrokken door de VNG.
3. De VNG stelt uit eigen organisatie in ieder geval 1,0 fte personele inzet beschikbaar, waaronder een aanbestedingsjurist voor 0,5 fte, voor een periode van één jaar ten behoeve van de invulling van de projecten uit dit convenant. Voor deze inzet kan geen beroep worden gedaan op het door EZ in het kader van dit convenant ter beschikking te stellen bedrag.
4. EZ stelt 0,8 fte personele inzet beschikbaar, waaronder 0,4 fte vanuit PIANOo, ten behoeve van het projectteam gedurende één jaar naast het bedrag dat EZ in het kader van dit convenant ter beschikking zal stellen. Indien nodig kan deze periode met één jaar worden verlengd, een en ander ter beoordeling van EZ.

Financiering

Artikel 12

1. EZ en BZK zullen voor het opstellen van het Model Inkoopreglement en de communicatie van de in dit convenant genoemde projecten een bedrag ter beschikking stellen van maximaal € 300.000,-, waarvan EZ maximaal € 200.000,-- beschikbaar stelt en BZK maximaal € 100.000,-- beschikbaar stelt. De subsidieverstrekking zal door EZ ter hand worden genomen.
2. Ieder van de Partijen bij dit convenant draagt zijn eigen kosten, tenzij uitdrukkelijk anders is bepaald in dit convenant.

Geschillen

Artikel 13

1. Geschillen die met dit convenant samenhangen zullen door middel van bestuurlijk overleg tussen Partijen worden opgelost.
2. Dit convenant is niet in rechte afdwingbaar.

Wijziging van het convenant

Artikel 14

1. Wijziging van het convenant is alleen mogelijk na een schriftelijk verzoek van de betreffende Partij gericht aan alle bij dit convenant betrokken Partijen.
2. Een wijziging behoeft de schriftelijke instemming van alle bij dit convenant betrokken Partijen.

Opzegging van het convenant

Artikel 15

1. Elke Partij kan met inachtneming van een opzegtermijn van twee weken dit convenant schriftelijk opzeggen.
2. EZ kan dit convenant in ieder geval opzeggen, indien blijkt dat de in de artikelen 2, 3 en 4 genoemde projecten niet binnen één jaar na ondertekening van dit convenant hebben geresulteerd in een einddocument van de schrijfgroep, een en ander voor zover het bereiken van een einddocument binnen de invloedssfeer van de VNG ligt.

Publicatie van en communicatie over het convenant

Artikel 16

1. Binnen vier weken na ondertekening van dit convenant wordt de zakelijke inhoud ervan in de Staatscourant gepubliceerd.
2. Partijen nemen gezamenlijk een besluit over het moment dat over dit convenant met externen actief gecommuniceerd wordt.

Inwerkingtreding en looptijd

Artikel 17

Dit convenant treedt in werking met ingang van de dag na ondertekening en eindigt met ingang van 1 september 2012.

De Minister van Economische Zaken,
Maria J.A. van der Hoeven

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
Ank T.B. Bijleveld – Schouten

De Voorzitter van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten,
Annemarie Jorritsma – Lebbink